

ASIA

Päätös ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisesta ilmoituksesta, joka koskee pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista.

Ilmoituksen tekijä

Vaalan kunta

Puhdistettavan alueen sijainti

Yrittäjäntie 14, 91700 VAALA

Kiinteistöt: Hallila 3, 785-404-2-177

Kiinteistön omistaja

Vaalan kunta

Asian vireilletulo, vireilletulon peruste sekä viranomaisen toimivalta

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisesti pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamiseen voidaan ryhtyä tekemällä siitä ilmoitus alueelliselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin, kuitenkin viimeistään 45 vuorokautta ennen puhdistamisen kannalta olennaisen työvaiheen aloittamista.

Ilmoitus pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta toimitettiin Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle 05.05.2025.

Aiemmat viranomaispäätökset ja lausunnot

Toiminnalla on Vaalan kunnan ympäristölautakunnan 31.5.2017 Liite 61§ myöntämä ympäristölupa ylijäämämaiden läjitysalueelle (maankaatopaikka).

Tutkimus- ja suunnitelma-asiakirjat

Ilmoituksen liitteenä on esitetty Afry Finland Oy:n laatima pilaantuneisuusselvitys (Maanläjitysalueen pilaantuneisuuden ja täytön ominaisuuksien tutkimukset, Vaalan kunta, 31.1.2024) sekä kunnostussuunnitelma (Pilaantuneen maaperän kunnostuksen yleissuunnitelma Vaala, Hallilan maanläjitysalue, rev. II 31.3.2025).

Neuvottelut ja tarkastukset

Alueen tarkastamista ennen päätöksen antamista ei ole pidetty tarpeellisena.

Puhdistettava alue

Alueen toimintahistoria ja pilaantumisen vaaraa aiheuttaneet toiminnot ja tapahtumat

Kyseessä on arviolta 5 700 m²:n laajuinen maanlajitusalue, joka on tarkoitettu maisemoida ympäristöluvan mukaisesti. Ympäristöluvan mukaisesti alueelle saa sijoittaa maanrakentamisessa syntyviä puhtaita, vaarattomia ylijäämämassoja ja louheita. Lisäksi alueella saa välivarastoida asfalttijätettä kerrallaan enintään 200 m³.

Alue on tyhjillään, eikä sille ole läjitetty maa- tai jätejakeita enää vuoden 2018 jälkeen. Maanlajitus on aloitettu 2000-luvun alussa, ja ilmakuviin perusteella suurin osa ylijäämämaista on tuotu alueelle vuoteen 2013 mennessä. Alueella ei ole rakennuksia, eikä tietyvästi kunnostukseen vaikuttavia rakenteita. Maanlajitusalue on kauttaaltaan päällystämätöntä ja alueen kasvillisuus koostuu pääosin matalahkosta pajukosta.

Kiinteistön pohjoispuolisella Yrittäjäntielle kulkee sähkölinja. Kohteen naapurikiinteistöille ei sijoitu herkkiä toimintoja. Kunnostettavaa kiinteistöä reunustavat kiinteistöt ovat Vaalan kunnan omistuksessa.

Alueen ja lähiympäristön nykyinen ja tuleva maankäyttö

Alue on asemakaavassa merkitty liiketilojen alueeksi (KLT-2), mutta käytännössä liiketilat on sijoitettu kunnostettavan kiinteistön länsipuolen naapurikiinteistölle. Kunnostusalueelle ei sijoitu tällä hetkellä toimintoja.

Alueen maaperä- sekä pohja- ja pintavesitiedot

Kunnostettavan alueen maaperä on pintaosasta multaa tai hiekkaa, joka jatkuu pohjamaassa syvimmillään 3,0 m syvyyteen asti. Hiekasta tai mullasta koostuvan kerroksen alapuolinen pohjamaa on joko turvetta tai silttiä. Molemmissa kerroksissa havaitaan merkkejä 1–3 metrin paksuisesta jätetäytöstä, joka sisältää satunnaisesti muun muassa betonia, asfalttia, tiiltä, puujakeita tai puun rankoja. Jätetäytön kokonaistilavuus on arviolta noin 6 700 m³ ja jätejakeita havaittiin pohjoisosassa enemmän kuin alueen eteläosassa. Jätejakeiden laadussa havaittiin eroja koekuopittain.

Kunnostettava kiinteistö ei suoraan sijaitse luokitellulla pohjavesialueella, mutta lähimmän pohjavesialueen raja kulkee lähimmillään noin 250 m etäisyydellä kiinteistön itä laidasta.

Vedenhankinnan kannalta tärkeä pohjavesialue (Laajakangas-Kankari) on tyypiltään antiklininen eli ympäristöönsä vettä purkava.

Ympäristötekni­sen tutkimuksen perusteella pohjavedenpinta kiinteistön alueella on noin tasolla +134 (N2000), eli 1,35–3,00 m syvyydellä maanpinnasta. Pohjavesiputkien asennuksen jälkeisen pohjavesinäytteenoton aikana (31.1.2025) pohjavedenpinta oli pohjavesiputkessa AFPVP1 tasolla +133,93 ja pohjavesiputkessa AFPVP2 tasolla +134,44. Pohjaveden pinnankorkeuksien perusteella pohjavesi virtaa tutkimusalueella lounas-luoteeseen, eli pois­päin lähimmältä pohjavesialueelta.

Lähin pintavesistö, Oulujärvi, sijaitsee kiinteistöltä noin 1,5 kilometriä etelään. Valumavedet noudattavat alueella ympäristön topografiaa ja mahdollinen pintavalunta kulkeutuu todennäköisesti ympäristöstä kohoavalta täyttömaakasalta kiinteistön alavammille osille.

Haitta-aineita koskevat tiedot

Alueella tehdyt maaperä- ja pohja- pintavesitutkimukset

Alueella toteutettiin ympäristötekni­set tutkimukset marraskuussa 2023. Kymmenestä koekuopasta otettiin yhteensä 56 maanäytettä, joista kahdeksan lähetettiin tarkempiin laboratorioanalyysiin kenttähavaintojen ja -testien perusteella. Laboratoriossa maanäytteistä analysoitiin metallit (Vna 214/2007) (8 kpl), PAH-yhdisteet (3 kpl), PCB-yhdisteet (3 kpl) ja hiilivedyt (C₅-C₄₀) (6 kpl). Tammikuussa 2025 alueelle asennettiin kaksi pohjavesiputkea, jolloin otettiin myös neljä maanäytettä, joista kahdesta analysoitiin laboratoriossa metallit ja hiilivedyt.

Maanäytteiden lisäksi vuonna 2023 kahdesta koekuopasta (AF2 ja AF5) otettiin pohjavesinäytteet kuoppien pohjalle kertyneestä vedestä. Molemmista vesinäytteistä analysoitiin metallit ja toisesta lisäksi hiilivedyt (C₅-C₄₀) Pohjavesipinta oli tutkimusten aikana 1,5–2,5 m syvyydellä täyttömaan yläpinnan tasosta. Tammikuussa 2025 asennetuista pohjavesiputkista AFPVP1 ja AFPVP2 otetuista vesinäytteistä analysoitiin liukoiset metallit (Vna 214/2007 mukaiset) sekä hiilivedyt (C₅-C₄₀).

Tutkimustulokset

Maanäytteessä AF 8 (syv.4-4,7 m) havaittiin Vna 214/2007 mukaisen alemman ohjearvon ylittävä pitoisuus sinkkiä (Zn=300 mg/kg). Vuoden 2023 tutkimuksissa ei havaittu muita haitta-aineita kynnysarvot ylittävinä pitoisuuksina. Tammikuussa 2025 tehdyissä lisätutkimuksissa

maanäytteessä AFPVP2 (2-3 m) havaittiin kynnysarvot ylittävä pitoisuus dikloorimetaania (metyleenikloridi) (0,038 mg/kg). Vinyylikloridin pitoisuus samassa näytteessä oli 0,010 mg/kg. Maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista annetun asetuksen (VNa 214/2007) mukainen kynnysarvo, alempi ohjearvo ja ylempi ohjearvo vinyylikloridille on 0,01 mg/kg, joten näytteessä havaittu pitoisuus on niiden tasolla. Samassa näytteessä havaittiin turpeelle luontainen hiilivetyjen raskaiden jakeiden (C₂₁-C₄₀) pitoisuus (140 mg/kg), mikä ei ylitä VNa 214/2007 mukaisia kynnysarvoja.

Koekuoppien AF2 ja AF5 pohjalle kertyneestä vedestä otetuissa näytteissä havaittiin kohonneita pitoisuuksia etenkin öljyhiilivetyjen osalta. Pohjaveden ympäristölaatuunormeihin (VNa 341/2009) verrattaessa bentseenin (<0,1–0,99 µg/l), öljyhiilivetyjen keskitisleidien (470–490 µg/l), sekä raskaiden jakeiden (3 000–3 100 µg/l) pitoisuudet ovat merkittävästi koholla. Pohjaveden ympäristölaatuunormit eivät kuitenkaan suoraan sovellu pilaantuneisuuden määrittelyyn luokitellun pohjavesialueen ulkopuolella. Hiilivetyjen osalta ei käytetyillä analyysimenetelmillä ole pystytty sulkemaan pois mahdollista turpeen eloperäisen orgaanisen hiilen vaikutusta analyysituloksiin.

Vesinäytteestä AFV5 todettiin laboratorioanalyyseissä seuraavat, melko korkeiksi arvioidut metallien kokonaispitoisuudet elohopea 0,6 µg/l, koboltti 29 µg/l, kromille 82 µg/l, kupari 140 µg/l, lyijy 190 µg/l sekä sinkki 1 900 µg/l, arseeni 14 µg/l, kadmiumin 1,3 µg/l ja nikkeli 38 µg/l.

Tammikuussa 2025 pohjavesiputkista AFPVP1 ja AFPVP2 otetuista pohjavesinäytteistä tutkittujen öljyhiilivetyjakeiden tai liuenneiden metallien osalta pitoisuudet olivat pääosin matalia tai laboratorion määritysrajat alittavia. Kyseisten tutkimuspisteiden maaperänäytteistä havaittujen vinyylikloridin ja metyleenikloridin pitoisuudet alittivat pohjavesinäytteissä niitä vastaavat laboratorion määritysrajat. Pohjavesiputkessa AFPVP1 havaittiin propyylibentseeniä (1,5 µg/l), mikä on voinut vaikuttaa näytteenotossa havaittuun öljymäiseen hajuun. Näytteessä AFPVP2 havaittiin kohonnut pitoisuus arseenia (30 µg/l). Näytteessä AFPVP1 havaittiin tolueenia 0,22 µg/l ja näytteessä AFPVP2 0,31 µg/l.

Maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve

Metalleista alemman ohjearvon ylittävänä pitoisuutena havaittiin sinkkiä pohjaveden pinnan alapuolisessa maaperässä syvyydellä 4–4,7 m (koekuoppa AF8). Kohonneet pitoisuudet keskittyvät maaperässä todennäköisesti havaintopisteen ympäristöön ja kohonneen sinkkipitoisuuden maa-aineksia on arviolta 1 000 m³ltr. Öljyhiilivetyjen ja PAH-yhdisteiden osalta maaperässä ei arvioida olevan merkittävästi haitallisia pitoisuuksia. Pitoisuuksissa voi kuitenkin olla vaihtelua eri jätejakeiden ympäristössä. Asfalttijätteen varastointialueen

pohjoispuolelle asennetun pohjavesiputken AFPVP2 kohdalta otetussa maaperänäytteessä havaittiin kynnysarvon ylittävä pitoisuus liuottimina käytettäviä kloorattuja alifaattisia hiilivetyjä (dikloorimetaani).

Pohjaveden pilaantuneisuus ja puhdistustarve

Alueen pohjoisosan pohjavedessä havaittiin kohonnut pitoisuus n-propyylibentseeniä ja arseenia. Kiinteistön pohjavettä ei kuitenkaan hyödynnetä, joten havaituista pitoisuuksista ei katsota aiheutuvan haittaa. Propyylibentseenin pitoisuudelle pohjavedessä ei ole varsinaisia raja-arvoja, mutta hajuhaittaa esiintyy jo pienissä pitoisuuksissa. Kiinteistön pohjavedellä ei 30.1.2025 tehdyn näytteenoton perusteella ole kunnostustarvetta.

Esitetty puhdistussuunnitelma

Pilaantuneen maaperän puhdistus kohdistuu kiinteistön siihen osaan, jolle ylijäämämaita ja rakennusjätettä on sijoitettu. Lisäksi vieraskasvien torjunta ulotetaan kiinteistöllä alueelle, jossa niitä havaitaan esiintyvän.

Puhdistustavoitteet

Maaperän puhdistuksen tavoitetasoksi esitetään Vna 214/2007 mukaista alempia ohjearvoja, sitten että haitta-aineiden pitoisuus pintamaassa (0-0,5 m) ei ylitä kynnysarvoja. Lisäksi todetaan, että maa-ainekset, joissa haitta-ainepitoisuudet ylittävät kynnysarvot, sijoitetaan pohjaveden pinnantason yläpuolelle. Pohjavedelle ei esitetä puhdistuksen tavoitetasoja, eikä sitä esitetä puhdistettavaksi.

Kunnostuksen tavoitteena on lajitella ja seuloa alueelle tuodut maa-ainekset, asfaltti ja jätejakeet niin, että niiden hyödyntäminen on mahdollista. Alueelta poistetaan kaikki sinne ympäristöluvan perusteella kuulumaton jäte ja pilaantuneiksi luokiteltavat maa-ainekset. Seulottavien jätejakeita sisältävien maa-ainesten yhteismäärä on arviolta 5 500 m³ltr ja seulonnalla arvioidaan saatavan alueella hyötykäytettäväksi noin 3 500 m³ltr maa-aineksia. Kaikki vieraslajit poistetaan alueelta niittämällä ja ne toimitetaan soveltuvaan vastaanottopaikkaan esimerkiksi polttojätteeksi. Mahdolliset alemman ohjearvon ylittävät haitta-ainepitoiset maa-ainekset toimitetaan luvanvaraiseen vastaanottopaikkaan.

Puhdistusmenetelmän valinta ja työn toteuttaminen

Pilaantuneen maaperän puhdistus toteutetaan massanpoistolla niiltä osin, kuin se on tarpeellista. Alueelle kuulumattomat jätejakeet ja sinne soveltumattomat maa- ja jäteainekset poistetaan. Vieraslajien ja niillä pilaantuneen maaperän osalta hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan

hyötykäyttöperiaatetta. Kasvien kasvualustan maa- ainekset hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan alueella esimerkiksi maisemointikummun täyttökerroksissa. Kunnostustöiden jälkeen entinen maanlajitusalue maisemoidaan kummuksi. Kestävyyden kannalta merkittävin vaikutus syntyy alueelta pois kuljetettavista pilaantuneista maa-aineksista ja jätejakeista.

Jätteiden ja kaivettujen maa-ainesten käsittely, välivarastointi ja hyödyntäminen

Kiinteistölle aikaisemmin tuodut ylijäämämaat ja jätejakeet pyritään hyödyntämään mahdollisimman tehokkaasti jo kunnostettavalla kiinteistöllä maisemointi huomioiden. Alueelle jäävät ja kunnostustavoitteet alittavat maa-ainekset voidaan sijoittaa soveltuvilta osin kunnostuksen jälkeen tehtävään maisemointikumpuun. Maa-ainekset, joissa todetaan kynnysarvot ylittäviä, mutta puhdistuksen tavoitetasot alittavia haitta-ainepitoisuuksia, sijoitetaan pintamaakerroksen alapuolelle (vähintään 0,5 m syvyydelle) ja pohjavesipinnan yläpuolelle. Hyödynnettävät maa-ainekset sijoitetaan pääosin jätetäyttökerroksien ja asfalttijätteen tilalle täyttömaiksi.

Alueelle sopimattomat jätejakeet, asfaltti ja kasvijätteet toimitetaan luvanvaraiseen vastaanottoaikaan. Alueelta kaivettavia maa-aineksia, kasvijätteitä ja muita materiaaleja välivarastoidaan tarvittaessa haitta-ainepitoisuuksien selvittämiseksi.

Alueella havaitun siemenlevitteisen vieraslajin (komealupiini) kasvupaikkojen pintamaat voidaan soveltuvilta osin käyttää kunnostettavan alueen pohjamaan täyttömaina, siten että ne sijoitetaan vähintään 2 metrin syvyyteen.

Työn aikana läjitettävien maiden tiivistämistä tehdään yliajamalla koneellisesti vähintään 0,5 metrin välein. Maisemointikummun reunat luiskataan 1:3 ja lakialue vähintään 1:20 kaltevuudelle, jotta pintavedet eivät jää lammikoitumaan.

Kaivantovesien käsittely

Kaivantoihin mahdollisesti kertyvästä vedestä otetaan näytteet, jotka analysoidaan laboratoriossa. Tarvittaessa vedet ohjataan I-luokan öljynerottimelle. Todennäköisesti korkeasta kiintoainepitoisuudesta johtuen alueella suositellaan laskeutusta esimerkiksi väliseinäisellä siirtolavalla.

Puhdistustöiden valvonta ja jälkiseuranta

Kunnostuksen aikana kaivettavien maa-ainesten haitta-ainepitoisuuksia seurataan kenttäanalysaattoreilla (Petroflag ja XRF), jotta maa-ainekset

pystytään ohjaamaan oikeaan vastaanottopaikkaan tai osoittamaan niiden soveltuminen kiinteistöllä hyödynnettäväksi. Kunnostettavilta alueilta otetaan ennen maisemointia jäännöspitoisuusnäytteet. Jäännöspitoisuusnäytteenotto voidaan tehdä kokoomanäytteenottona, mikäli alue on laaja ja ominaisuuksiltaan homogeeninen.

Pohjavesiputket AFPVP1 ja AFPVP2 pyritään säilyttämään kunnostus- ja maisemointitöiden ajan kunnostustyön valmistuttua tehtävää näytteenottoa varten. Alueen pohjaveden tilaa seurataan tarvittaessa alueelle ennen kunnostustyötä asennetuista pohjavesiputkista.

Vieraslajien mahdollista uudelleen kasvamista seurataan kahden kasvukauden ajan ja tarvittaessa uudet kasvustot hävitetään juurineen. Kasvijätteet kuljetetaan esimerkiksi jätesäkeissä jätelaitoksen polttojätteeksi.

Puhdistamisen terveys- ja ympäristövaikutukset ja niiden ehkäisy

Pilaantuneiden maiden kuormat peitetään ja autojen renkaat puhdistetaan tarvittaessa pilaantuneiden massojen leviämisen estämiseksi. Alueelta poistettavien maakuormien kuljettajille annetaan pilaantuneen maaperän siirtoasiakirjat. Asiakirjat palautuvat valvojalle vastaanottopaikan allekirjoittamina kuorman toimittamisen jälkeen. Kuorma- /siirtoasiakirjat säilytetään vähintään kolme vuotta työn hyväksymisestä valvojan arkistossa. Kuljetettaessa vieraslajiperäisiä kasvijätteitä estetään leviäminen esimerkiksi pakkaamalla kasvijätteet jätesäkkeihin.

Jäte- ja maamassojen seulonnan ja lajittelun vuoksi tehtävän välivarastoinnin aikana huolehditaan, etteivät vieraslajien siemeniä sisältävät maa-ainekset pääse sekoittumaan muiden maa-ainesten kanssa.

Kaivettavat massat saattavat sisältävää asbestia, joten työturvallisuudesta huolehditaan myös tältä osin asianmukaisesti. Kaivutyön yhteydessä maa-aineksia kastellaan tarvittaessa pölyämisen estämiseksi. Kaivinkoneen kuljettajan tulee varautua P3-luokan hengityssuojaimella tai kaivinkoneeseen asennetaan tarvittaessa HEPA-suodatin. Kaikilla työmaalla työskentelevillä henkilöillä tulee olla asianmukaiset henkilösuojaimet.

Varautuminen poikkeuksellisiin tilanteisiin

Kunnostuksen aikana pilaantuneisuutta tarkkaillaan kenttämittarein ja aistinvaraisesti. Mikäli alueella havaitaan kunnostuksen aikana riskinarviossa tunnistamattomia haitta-aineita tai pilaantuneisuuden olevan selvästi oletettua laajempi, päivitetään työnsuojeluohje ja riskinarvio, sekä ilmoitetaan asiasta valvovalle viranomaiselle.

Tiedottaminen, kirjanpito ja raportointi

Maanlajitusalueen kunnostus on arvioitu aloitettavaksi sulakaudella 2025. Kunnostustyön arvioidaan kestävän noin yhden kuukauden. Tiedottamisesta vastaavat Vaalan kunta ja kunnostukseen valittava urakoitsija. Kunnostuksesta tiedotetaan valvovan viranomaisen lisäksi myös Oulunkaaren ympäristöpalvelua.

Työmaavalvoja seuraa ja ohjaa kunnostustyön etenemistä ja kirjaa suoritettavat toimenpiteet ja tapahtumat työmaapäiväkirjaan. Myös poikkeamat ja poikkeustilanteet kirjataan. Suoritetuista ja otetuista kontrollinäytteistä (määrä ja sijainti) pidetään kirjaa.

Kunnostustyön päätyttyä alueen kunnostuksesta laaditaan loppuraportti, joka toimitetaan Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen kuuleminen

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on pyytänyt Vaalan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta kannanottoa 23.4.2025 pilaantuneen alueen puhdistamisesta. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on ilmoittanut, ettei sillä ole kommentoitavaa kunnostussuunnitelmaan.

Viranomaisen ratkaisu

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on tarkastanut Vaalan kunnan pilaantunutta maaperää koskevan ilmoituksen, joka koskee Vaalassa, osoitteessa Yrittäjäntie 14, sijaitsevaa kiinteistöä 785-404-2-9. ELY-keskus hyväksyy ilmoituksessa esitetyn maaperän puhdistamisen seuraavin määräyksiin.

Puhdistustavoitteet

1. Alue tulee puhdistaa sellaiseen tilaan, ettei siitä voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Alueelta on poistettava maa-ainekset, joissa haitallisten aineiden edustavat pitoisuudet ylittävät kunnostussuunnitelmassa esitetyt puhtaustavoitteet, VNa 214/2007 mukaiset alemmat ohjearvot sekä pintamaassa (0-0,5 m) VNa 214/2007 mukaiset kynnsarvot.
2. Mikäli kaivutyön kuluessa tehtävät havainnot maaperän tai pohjaveden pilaantuneisuudesta tai riskeistä poikkeavat olennaisesti kohteen ilmoituksen ja pilaantuneisuustutkimuksen lähtötiedoista, maaperän puhdistustavoitteita ei saavuteta, tai pilaantuneisuus jatkuu laajemmalle kuin tutkimuksissa on havaittu, on ilmoituksen tekijän/puhdistuksesta vastaavan tahon toimitettava Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle riskinarviointi puhdistustavoitteet ylittävien jäännöspitoisuuksien

mahdollisista vaikutuksista ympäristölle ja terveydelle sekä esittää mahdollisten jatkotoimenpiteiden tarve. Riskinarvioinnin perusteella ELY-keskus voi tarvittaessa antaa ohjeita tai määräyksiä jatkotoimenpiteistä. Riskinarvioinnin tulee olla PIMA-asetuksen sekä Ympäristöhallinnon ohjeen 6/2014 mukainen riskinarviointi. Riskinarvio ja jatkotoimenpidesuunnitelma on toimitettava tiedoksi kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

3. Puhdistustyön yhteydessä maaperän pilaantuneisuutta on seurattava kenttätestein, ja tulosten varmistamiseksi tulee riittävä määrä jäännöspitoisuusnäytteitä analysoida akkreditoidussa laboratorioissa.

Puhdistustyön lopuksi kaivantojen seinämistä ja pohjista tulee ottaa jäännöspitoisuusnäytteet määräyksessä 1 annettujen puhdistustasojen varmentamiseksi. Ne on otettava niin, että kunkin kaivualueen jäännöspitoisuudet tulevat luotettavasti selvitettyiksi. Näytteistä on analysoitava laboratorioissa vähintään kyseisellä kaivualueella tehdyissä tutkimuksissa todettujen haitta-aineiden pitoisuudet.

Mikäli alueella todetaan viitteitä asbestista tai asbestipitoisesta rakennus- ja purkujätteestä, tulee maaperästä poistettavan maa-aineksen asbestipitoisuus tutkia edustavalla näytteenotolla vähintään sillä alueella, jossa havaintoja asbestipitoisesta rakennusjätteestä tehdään. Maa-aineksen sekä rakennus- ja purkujätteen asbestipitoisuus on tarvittaessa selvitettävä kuormakohtaisesti, mikäli vastaanottoaikka niin edellyttää.

Maa-ainesten käsittely ja varastointi

4. Kaivettuja pilaantuneita maa-aineita tai muuta jätettä ei saa hylätä, eikä käsitellä hallitsemattomasti. Pilaantuneet maa-ainekset, joita ei hyödynnetä määräyksen 8 mukaisesti sekä alueelta kaivutyön aikana mahdollisesti esiin tulevat jätteet on toimitettava ominaisuuksiensa mukaisesti ensisijaisesti hyödynnettäviksi ja toissijaisesti loppukäsiteltäviksi vastaanottoaikkaan, jolla on lupa vastaanottaa kyseisiä maa-aineita tai jätteitä. Vieraslajeiksi luokiteltavien kasvien jätteet on hävitettävä asianmukaisesti siten, että niiden leviäminen estetään.

Mahdollinen asbestipitoinen maa-aines sekä rakennus- ja purkujäte tulee poistaa kaivualueelta ja toimittaa viivytyksettä luvan omaavaan vastaanottoaikkaan, erillään muusta jätteestä. Asbestipitoista maa-ainesta tai jätettä ei saa seuloa tai murskata. Asbestijätteen kuljettamisessa on käytettävä tiiviisti suljettavia pakkauksia, joiden merkinnöistä käy ilmi, että ne sisältävät asbestia. Asbestipitoisen jätteen kaivamisesta ja kuljettamisesta ei saa aiheutua vaaraa tai haittaa

terveydelle tai ympäristölle. Asbestipitoisten maa-ainesten sekä rakennus- ja purkujätteiden kaivamisesta tulee olla yhteydessä Pohjois-Suomen aluehallintoviraston työsuojeluviranomaiseen.

5. Kaivettaessa pilaantunutta maaperää ja kuljettaessa pilaantuneita maa-aineksia ja jätteitä on huolehdittava, ettei toiminnasta aiheudu kohtuutonta melu- tai pölyhaittaa, tai muuta haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle. Kaivetut pilaantumattomat maa-ainekset ja eri tavoin pilaantuneet tai eri tavalla käsiteltävät maa-ainekset sekä jätteet tulee pitää erillään kaivun, lastaamisen ja kuljetuksen aikana. Maa-aineksen pölyäminen ja leviäminen ympäristöön on estettävä kuormauksessa ja kuljetuksessa. Kuormat on tarvittaessa kastettava tai peitettävä kuormapeitteillä. ELY-keskus voi tarvittaessa antaa lisäohjeita tai -määräyksiä puhdistustyön aikaisten ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi.
6. Pilaantuneiden maa-ainesten kuljetuksista on laadittava siirtoasiakirjat, joista tulee ilmetä jätelain (646/2011) 121 §:n edellyttämät tiedot. Siirtoasiakirja on oltava mukana kuljetuksen aikana ja se on luovutettava jätteen vastaanottajalle. Siirtoasiakirjoja on säilytettävä kolme vuotta. Siirtoasiakirjat on laadittava ensisijaisesti sähköisenä. Siirtoasiakirjojen tiedot tulee viedä SIIRTO-rekisteriin. Jätteen saa antaa kuljetettavaksi vain jätehuoltorekisteriin hyväksytylle toiminnanharjoittajalle.
7. Mikäli haitta-ainepitoisia maa-aineksia tai jätteitä joudutaan lyhytaikaisesti välivarastoimaan puhdistustyön aikana alueella, on maa-ainekset ja jätteet peitettävä huuhtoutumisen ja pölyämisen estämiseksi. Mikäli välivarastointi toteutetaan päällystämättömällä alueella, on alueen maaperän pintakerroksen haitta-ainepitoisuus selvitettävä välivarastoinnin päätyttyä. Pilaantuneen, kaivetun maa-aineksen varastoiminen alueella ei saa aiheuttaa lisäpilaantumista. Pilaantuneet maa-ainekset on välivarastoitava erillään hyödyntämiskelpoisista maa-aineksista.

Kaivettujen maa-ainesten hyötykäyttö

8. Kaivantojen täyöissä voidaan hyödyntää kaivualueelta kaivettuja maa-aineksia, joiden haitta-ainepitoisuudet eivät ylitä määräyksen 1 mukaisia puhdistustavoitteita. Kynnysarvot ylittäviä massoja ei kuitenkaan saa hyödyntää pintamaakerroksessa (0-0,5 m) eikä pohjaveden pinnantason alapuolella. Hyödynnettävän maa-aineksen tulee olla käyttötarkoitukseensa teknisesti soveltuvaa. Kaivettujen maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet tulee selvittää edustavan näytteenoton avulla ennen maa-ainesten hyödyntämistä tai kuljettamista käsittelypaikkoihin.

Maanäytteistä tulee analysoida vähintään aiemmissa tutkimuksissa todettujen haitta-aineiden pitoisuudet.

Hyödynnettäessä vieraslajeiksi luokiteltujen kasvien kasvupaikkojen maa-aineksia, tulee ne sijoittaa kaivantojen pohjille ja peittää väh. 2 metrin paksuisella maa-aineskerroksella.

Kohonneita, kynnysarvotason ylittäviä haitta-ainepitoisuuksia sisältävien maiden hyödyntämispaikat, haitta-aineiden pitoisuudet ja -määrät tulee dokumentoida ja esittää loppuraportissa.

Kaivantovesien käsittely ja pohjaveden tarkkailu

9. Kaivantoihin työn aikana mahdollisesti kertyvän veden haitta-ainepitoisuudet tulee selvittää edustavalla näytteenotolla. Vedestä on analysoitava vähintään maaperä- ja pohjavesitutkimuksissa todetut haitta-aineet.

Tarvittaessa vesi on poistettava ja toimitettava luvanvaraiseen vastaanottopaikkaan tai vesi on puhdistettava paikan päällä tarkoitukseen soveltuvalla laitteistolla. Mikäli haitta-ainepitoisia kaivantovesiä on tarkoitus johtaa tarkoitukseen soveltuvan esikäsittelyn kautta, tulee suunnitelma vesienkäsittelystä toimittaa Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle tarkastettavaksi. Mikäli kaivantoihin kertyvä vesi viemäroidään, on veden viemärintiin pyydettävä lupa alueen vesihuollosta vastaavalta laitokselta ja noudatettava sen antamia ohjeita ja määräyksiä.

10. Pohjaveden haitta-ainepitoisuudet tulee selvittää puhdistustyön päättymisen jälkeen vähintään kertaalleen alueelle asennetuista pohjavesiputkista. Vesinäytteistä on analysoitava vähintään alueella havaitut haitta-aineet. Vesinäytteiden laboratorioanalyysien menetelmät tulee valita siten, että niiden määritysrajat ovat pienemmät kuin valtioneuvoston asetuksessa 341/2009 asetetut pohjavettä pilaavien aineiden ympäristölaatunormit. Pohjavesinäytteiden tulokset on esitettävä loppuraportissa. Tarvittaessa näytteenoton tulosten sekä muiden mahdollisten havaintojen perusteella tulee esittää mahdollisten jatkotoimenpiteiden tarve ELY-keskukselle

Valvonta, tiedottaminen ja raportointi

11. Puhdistustyöhön on nimettävä henkilö, joka vastaa päätöksen määräysten noudattamisesta ja puhdistustyön valvonnasta. Henkilöllä on oltava tarvittava kokemus ja pätevyys pilaantuneen maaperän puhdistukseen, näytteenottoon ja puhdistustyön valvontaan. Kyseisen henkilön yhteystiedot on ilmoitettava ennen töiden aloittamista Pohjois-

Pohjanmaan ELY-keskukselle sekä kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

- 12.** Puhdistuksen alkamisesta on ilmoitettava ennen töiden aloittamista Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle, kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle, kiinteistön omistajalle sekä tarvittaessa myös häiriintyneille kohteille. Työn aikana ilmenevistä poikkeuksellisista tapahtumista (esimerkiksi puhdistustyön suunnitelmasta poikkeaminen) ja päästöistä on viipymättä ilmoitettava Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle ja kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Toiminnanharjoittajan on viipymättä ryhdyttävä tarpeellisiin toimiin pilaantumisen tai sen vaaran ehkäisemiseksi tai jos pilaantumista on jo aiheutunut, sen rajoittamiseksi mahdollisimman vähäiseksi. Jos poikkeuksellisesta tilanteesta voi aiheutua välitön onnettomuusriski, tapauksesta on ilmoitettava viivytyksettä myös alueelliselle pelastuslaitokselle.
- 13.** Puhdistamisen aikana on pidettävä kirjaa näytteenotosta ja eri käsittelypaikkoihin toimitettavien maa-ainesten haitta-ainepitoisuuksista sekä pilaantuneen maa-aineksen ja muiden jätejakeiden määristä. Puhdistustyöstä laadittava pöytäkirja/työmaapäiväkirja on säilytettävä vähintään viiden vuoden ajan ja se on pyynnöstä esitettävä valvontaviranomaiselle.
- 14.** Puhdistustyöstä on laadittava loppuraportti, joka on toimitettava Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle ja kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle viimeistään kolmen kuukauden kuluessa puhdistuksen päättymisestä. Loppuraportti tulee laatia Ympäristöopas 2010, Pilaantuneen maa-alueen kunnostuksen loppuraportti -ohjeen mukaisesti. Loppuraportissa on esitettävä ainakin seuraavat tiedot:
- puhdistetun alueen tunnistetiedot,
 - puhdistuksen aloitus- ja lopetuspäivät sekä työn kokonaiskesto,
 - yhteenvetotaulukko maanäytteiden kenttä- ja laboratorioanalyysien tuloksista,
 - kartta, josta selviää, mistä kohdista ja miltä syvyyksiltä pilaantuneita ja kohonneita haitta-ainepitoisuuksia sisältäviä maa-aineksia on poistettu, mille alueelle on jäänyt kohonneita haitta-ainepitoisuuksia tai hyödynnetty haitta-ainepitoisia maa-aineksia sekä jäännöspitoisuusnäytteiden sijainti
 - poistettujen maa-ainesten sekä muiden jätejakeiden vastaanottopaikkojen tiedot ja niihin toimitetun jätteen ja maan kokonaismäärät sekä haitta-ainepitoisuudet,
 - yhteenveto vesinäytteiden analyysituloksista ja pilaantuneen veden poistamisesta ja käsittelystä sekä

- arvio puhdistustyön lopputuloksesta sekä siihen liittyvät epävarmuustekijät.

Määräysten ja päätöksen perustelut

Yleiset perustelut

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaan maaperän ja pohjaveden puhdistamiseen pilaantuneella alueella sekä puhdistamisen yhteydessä maa-aineksen hyödyntämiseen kaivualueella tai poistamiseen toimitettavaksi muualla käsiteltäväksi voidaan ryhtyä tekemällä siitä ilmoitus valtion valvontaviranomaiselle (ELY-keskus), jos puhdistaminen ei luvun 4 nojalla edellytä ympäristölupaa. Valtion valvontaviranomainen tarkastaa ilmoituksen ja tekee sen johdosta päätöksen. Ilmoituspäätöksessä on annettava tarvittavat määräykset alueen puhdistamisesta, puhdistamisen tavoitteista ja maa-aineksen hyödyntämisestä ja tarkkailusta.

Valtioneuvoston asetuksessa maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (PIMA-asetus, 214/2007) on säädetty maaperässä yleisimmin esiintyvien haitallisten aineiden kynnysarvot. Asetuksen 3 §:n mukaan, mikäli yhden tai useamman haitta-aineen pitoisuus maaperässä ylittää kynnysarvon tai alueella, jolla taustapitoisuus on kynnysarvoa korkeampi, alueen taustapitoisuuden, on maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve arvioitava. Arvioinnin on asetuksen 2 §:n mukaan perustuttava arvioon maaperässä olevien haitallisten aineiden aiheuttamasta vaarasta tai haitasta terveydelle ja ympäristölle. Asetuksessa luetellaan seikat, jotka arvioinnissa on otettava huomioon. Ilmoituksessa esitetty maaperän puhdistustarpeen arvioinnin tulee täyttää asetuksen vaatimukset.

Pilaantunutta aluetta puhdistettaessa tulee usein esille seikkoja, joihin ei ole ennakkotutkimuksista ja -suunnitelmista huolimatta pystytty varautumaan, esim. maaperässä tai pohjavedessä todetaan uusia haitta-aineita taikka todettavat haitta-ainepitoisuudet poikkeavat merkittävästi aiemmista tutkimuksista, pilaantunut alue on arvioitua laajempi tai kaikkea suunnitelmassa esitettyä maa-ainesta ei voida poistaa. Tämän vuoksi valvontaviranomaisen voi olla tarpeen antaa uusia ohjeita tai määräyksiä työn aikana.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 2 luvussa on säädetty yleisistä velvollisuuksista, periaatteista ja kielloista kuten toiminnanharjoittajan selvilläolovelvollisuudesta (6 §) sekä velvollisuudesta ehkäistä ja rajoittaa toimintansa ympäristövaikutuksia (7 §), maaperän pilaamiskiellosta (16 §) ja pohjaveden pilaamiskiellosta (17 §). Määräyksissä on huomioitu ympäristönsuojelulain mukaiset velvoitteet.

Päätös on myönnetty määräaikaisena, koska puhdistus on ilmoitettu toteutettavaksi vuonna 2025.

Määräyskohtaiset perustelut

Määräys 1.

Valtioneuvoston asetuksessa maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (214/2007) säädetään maaperässä yleisimmin esiintyvien haitallisten aineiden kynnysarvot, alemmat ohjearvot ja ylemmät ohjearvot, joita käytetään apuna maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnissa. Mikäli yhden tai useamman haitta-aineen pitoisuus maaperässä ylittää kynnysarvon, on maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve arvioitava. Maaperää pidetään yleensä pilaantuneena, jollei arvioinnista muuta johdu: 1) alueella, jota käytetään teollisuus-, varasto- tai liikennealueena taikka muuna vastaavana alueena, jos yhden tai useamman aineen pitoisuus ylittää säädetyn ylemmän ohjearvon; 2) muulla kuin 1 kohdassa tarkoitettulla alueella, jos yhden tai useamman aineen pitoisuus ylittää säädetyn alemman ohjearvon.

Ilmoituksessa esitetyt puhdistustavoitteet on hyväksytty.

Mikäli alueella todetaan muita kuin tutkimuksissa todettuja haitta-aineita, on maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve arvioitava näiden haitta-aineiden osalta PIMA-asetuksen mukaisesti. Arviointi on toimitettava Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle hyväksyttäväksi. Arviointia ei kuitenkaan tarvitse tehdä, jos kyseiset maa-ainekset joka tapauksessa poistetaan alueelta.

Pohjavedelle ei esitetty ilmoituksessa puhdistustavoitetta. Pohjaveden haitta-ainepitoisuuksien tarkkailusta puhdistustyön jälkeen on annettu määräys 10. Kaivantovesien käsittelystä on annettu määräys 9.

Puhdistustasoa ja toimenpiteitä asetettaessa on huomioitu alueen ympäristöolosuhteet sekä maankäyttö, sekä kohdetta koskeva ylijäämämaiden läjitystoiminnan ympäristölupa.

Määräys 2.

Mikäli puhdistusmenetelmällä ei päästä puhdistustavoitteeseen tai maaperän pilaantuneisuus jatkuu suunnitellun puhdistusalueen ulkopuolelle, voi Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus hyväksyä perustellusta pyynnöstä poikkeamisen edellä asetetusta puhdistustavoitteesta. Päätöksestä poikkeamisen edellytyksenä on että, riskinarvioinnin ja mahdollisen jatkotoimenpidesuunnitelman perusteella voidaan luotettavasti osoittaa, että kohdealueeseen jääneistä haitta-aineista ei pitkänkään ajan kuluessa aiheudu vaaraa tai haittaa

ympäristölle ja/tai terveydelle eikä haitta-aineiden leviämistä pääse tapahtumaan. Ympäristönsuojelulain (527/2014) 133 §:n mukaan pilaantunut maaperä ja pohjavesi (pilaantunut alue) tulee puhdistaa siihen tilaan, ettei siitä voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Määräys 3.

Massanvaihdon yhteydessä maaperän pilaantuneisuutta on seurattava kenttätestein pilaantuneisuuden rajaamiseksi. Alueen rajaaminen on varmistettava laboratorioanalyysillä. Jäännöspitoisuusnäytteiden avulla varmistetaan puhdistustavoitteiden saavuttaminen sekä saadaan tieto maaperään kaivujen jälkeen jäävistä haitta-ainepitoisuuksista. Ympäristönsuojelulain (527/2014) 209 §:n mukaan lain täytäntöönpanon edellyttämät mittaukset, testaukset, selvitykset ja tutkimukset on tehtävä pätevästi, luotettavasti ja tarkoituksenmukaisin menetelmin. Kunnostussuunnitelmassa on todettu, että kaivualueella voi mahdollisesti esiintyä asbestipitoisia jätteitä tai maa-aineksia, joten määräyksen antaminen on tarpeen.

Määräys 4.

Poistettavat pilaantuneet maa-ainekset sekä jätteet on edellytetty toimittamaan ensisijaisesti hyödynnettäväksi ja toissijaisesti loppukäsiteltäviksi luvan omaavaan vastaanotto- ja käsittelypaikkaan, koska jätelain (646/2011) 8 § edellyttää, että kaikessa toiminnassa on mahdollisuuksien mukaan noudatettava jätelain etusijajärjestystä. Etusijajärjestyksen mukaan vain sellaiset jätteet, joita ei ole mahdollista käyttää uudelleen, kierrättää tai hyödyntää, loppukäsitellään. Jätelain (646/2011) 29 §:n mukaisesti sekä pilaantumisen ehkäisemiseksi on perusteltua viedä poistettavat maa-ainekset ja mahdolliset jätteet sellaiseen käsittelypaikkaan, jolla on lupa ottaa vastaan ja käsitellä kyseisiä jätteitä.

Määräys 5.

Pilaantuneiden maa-ainesten käsittelystä, kuormauksesta ja kuljetuksesta on tarpeen antaa määräykset, ettei puhdistustöistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa tai terveyshaittaa. Ilmoituksen tekijän on oltava selvillä puhdistustyön ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. Ympäristön pilaantumista on pyrittävä ehkäisemään ennakolta. Jos pilaantumista ei voida kokonaan ehkäistä, se on rajoitettava mahdollisimman vähäiseksi (YSL 6 § ja 7 §). Ympäristönsuojelulain (527/2014) 20 § edellyttää pilaantumisen vaaraa aiheuttavalta toiminnalta huolellisuutta ja varovaisuutta ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi sekä

onnettomuuksien estämiseksi ja niiden vaikutusten rajoittamiseksi (varovaisuus- ja huolellisuusperiaatteet).

Jätelain (646/2011) 13 § mukaan jätteestä ja jätehuollosta ei saa aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, roskaantumista, yleisen turvallisuuden heikentymistä taikka muuta näihin rinnastettavaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Jätteen keräyksessä ja kuljetuksessa on huolehdittava siitä, ettei jätehuollosta aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavia päästöjä mukaan lukien melua, hajua tai viihtyisyyden vähenemistä.

Haitta-ainepitoiset kaivetut maa-ainekset on edellytetty pidettäväksi erillään pilaantumattomista maa-aineksista. Jätelain 15 § mukaan jätteet on kerättävä ja pidettävä erillään jätehuollon kaikissa vaiheissa siinä laajuudessa, kuin se on terveydelle tai ympäristölle aiheutuvan vaaran tai haitan ehkäisemiseksi taikka jätehuollon asianmukaisen järjestämisen kannalta tarpeellista sekä teknisesti ja taloudellisesti mahdollista.

Alueelta poistettavat pilaantunutta maa-ainesta ja jätteitä sisältävät kuormat on edellytetty peitettäväksi, jotta haitta-ainepitoisista maa-aineksista ei aiheudu haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle. Valtioneuvoston jätteistä annetun asetuksen (978/2021) 11 §:n mukaan jäte voidaan kuljettaa peitettynä, jos siten voidaan varmistua siitä, ettei jätettä pääse ympäristöön kuormauksen tai kuljetuksen aikana.

Määräys 6.

Jätelain (646/2011) 121 §:n mukaan jätteen haltijan on laadittava siirtoasiakirja mm. pilaantuneesta maa-aineksesta, joka siirretään ja luovutetaan 29 §:ssä tarkoitetulle vastaanottajalle. Siirtoasiakirjavelvollisuutta sovellettaessa maa-ainesjäte voidaan katsoa pilaantuneeksi yleensä silloin, kun sen haitta-ainepitoisuudet ylittävät PIMA-asetuksen mukaisen alemman ohjearvon. Siirtoasiakirjassa on oltava Jäteasetuksen (978/2021) 40 §:n mukaiset tiedot. Siirtoasiakirja on oltava mukana jätteen siirron aikana ja se on annettava jätteen vastaanottajalle. Siirtoasiakirjat on säilytettävä kolmen vuoden ajan. Siirtoasiakirja on laadittava sähköisenä ja siirtoasiakirjan tietojen on oltava koneluettavassa muodossa (jätelaki 121 a §). Siirtoasiakirja voidaan laatia paperisena asiakirjana, mikäli sähköisen asiakirjan laatimiselle ei ole edellytyksiä. Jätelain 121 b §:n mukaisesti siirtoasiakirjan laatineen jätteen haltijan on huolehdittava siirtoasiakirjan tietojen toimittamisesta 142 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuun rekisteriin (SIIRTO-rekisteri). Tiedot rekisteriin on toimitettava ilman aiheutonta viivytystä teknisen rajapinnan kautta. Paperisen siirtoasiakirjan tiedot on toimitettava rekisteriin kolmen kuukauden kuluessa siirron päättymisestä sähköisessä asiointipalvelussa. Tiedot voi toimittaa myös muulla rekisterinpitäjän kanssa erikseen sovitulla

tavalla, jos tietojen toimittaminen sähköisessä asiointipalvelussa ei ole mahdollista. Jätelain 29 §:n mukaan jätteen saa luovuttaa vain jätehuoltorekisteriin hyväksytylle kuljettajalle.

Määräys 7.

Mikäli pilaantuneita massoja joudutaan välivarastoimaan alueella, lisäpilaantumisen estämiseksi varastointiajan tulee olla lyhyt ja maaperän pilaantumattomuus varastoinnin jälkeen on syytä varmistaa. Pilaantuneiden massojen peittämisellä estetään lisäpilaantuminen kiinteistöllä. Välivarastoitavat, haitta-ainepitoiset kaivetut maa-ainekset on edellytetty pidettäväksi erillään pilaantumattomista maa-aineksista, jotta haitta-ainepitoisista maa-aineksista ei aiheudu haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle.

Määräys 8.

Päätöksessä on hyväksytty ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisesti puhdistustyön yhteydessä kaivettujen haitta-ainepitoisuuksiltaan määräyksen 1 mukaisten puhdistustavoitteiden alittavien maa-ainesten hyötykäyttö läjitysalueen kaivantojen täytöissä .

Näytteenoton avulla on edellytetty selvittämään kaivettujen maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet, jotta maa-ainekset pystytään toimittamaan niiden vaatimaan käsittelyyn tai hyödyntämään kohteessa. Hyötykäytettävien maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet ja sijoituskohteet tulee dokumentoida, jotta maa-ainekset voidaan huomioida asianmukaisesti tulevien kaivutöiden yhteydessä.

Määräys 9.

Haitta-aineita mahdollisesti sisältävien vesien tutkimisesta on tarpeen antaa määräys, jotta pilaantunut vesi käsitellään asianmukaisesti. Haitta-ainepitoiset vedet on edellytetty toimittamaan luvan omaavaan vastaanottoaikkaan tai käsiteltäväksi muulla valvontaviranomaisen hyväksymällä tavalla, jotta haitta-aineet eivät pääse kulkeutumaan laajemmalle alueelle, eivätkä aiheuttamaan maaperän, pintaveden tai pohjaveden pilaantumista tai muuta haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle. Haitta-ainepitoiset vedet voidaan käsitellä myös muulla valvontaviranomaisen erikseen hyväksymällä tavalla. Veden käsittelystä ja sen poisjohtamisesta ei saa aiheutua maaperän, pintaveden tai pohjaveden pilaantumisen vaaraa.

Ilmoituksen tekijän on oltava selvillä puhdistustyön ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. Ympäristön pilaantumista on pyrittävä ehkäisemään ennakolta. Jos pilaantumista ei voida kokonaan ehkäistä, se on rajoitettava mahdollisimman vähäiseksi.

Puhdistustyön päästöt ympäristöön ja viemäriverkostoon on rajoitettava mahdollisimman vähäisiksi.

Määräys 10.

Tarkkailun avulla saadaan tietoa pitoisuuksien mahdollisesta kehityksestä puhdistustyön jälkeen. Tarkkailun perusteella voidaan osaltaan myös arvioida puhdistustyön riittävyyttä.

Ilmoituksen tekijän on oltava selvillä puhdistustyön ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. Tarkkailutulosten arvioinnissa on syytä huomioida VNa 341/2009 mukaiset ympäristölaatunormit, jotta pitoisuustason suuruutta voidaan arvioida.

Määräys 11.

Määräys on annettu viranomaisvalvonnan kannalta. Puhdistusta valvovan henkilön nimeämisellä varmistetaan, että puhdistus toteutetaan asianmukaisesti ja tiedonkulku työn aikana on sujuvaa.

Määräys 12.

Valvonnan ja tiedonsaannin kannalta on välttämätöntä, että viranomaisille sekä alueen omistajalle ja mahdollisille häiriintyville kohteille toimitetaan tieto puhdistustöiden suunnitellusta ajankohdasta ennen töiden aloittamista. Ilmoitusvelvollisuus poikkeustilanteista on määrätty toiminnan valvontaa varten. Määräys pilaantumisen torjuntavelvollisuudesta on annettu välittömän pilaantumisen ehkäisemiseksi ja haittojen minimoimiseksi.

Määräykset 13 ja 14.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 172 §:ssä ja jätelain 122 §:ssä säädetään valvontaviranomaisen tiedoksisaantioikeudesta tehtävänsä suorittamista varten. Määräyksissä mainittujen tietojen kirjanpito ja raportointi on tarpeen puhdistustyön asianmukaisen toteutumisen, valvonnan ja tiedonkulun kannalta. Loppuraportin perusteella arvioidaan puhdistuksen lopputuloksen hyväksyttävyys sekä mahdolliset jatkotoimenpiteet sekä jälkiseurantatarve.

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6, 7, 14, 16, 17, 20, 23, 85, 133, 134, 135, 136, 172, 190, 191, 200, 205, 209 §

Ympäristönsuojeluasetus (713/2014) 24, 25, 26 §

Valtioneuvoston asetus maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (214/2007)

Jätelaki (646/2011) 5, 6, 8, 12, 13, 15, 16, 28, 29, 31, 94, 118, 119, 121, 121 a, 121 b, 122, 142 §
Valtioneuvoston asetus jätteistä (978/2021) 3, 4, 11, 40 §
Valtioneuvoston asetus vesienhoidon järjestämisestä (1040/2006)
Valtioneuvoston asetus vesienhoidon järjestämisestä annetun asetuksen muuttamisesta (341/2009)
Valtion maksuperustelaki (150/1992)
Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025 (794/2024)

Käsittelymaksu ja sen määräytyminen

Tämän ilmoituksen käsittelystä perittävä maksu on 800 €.

Maksun suuruus perustuu valtioneuvoston asetukseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista (794/2024) ja sen liitteenä olevaan maksutaulukkoon. Pilaantuneen maaperän puhdistamisesta tehtävän ilmoituksen käsittelystä perittävä maksu on 80 euroa kultakin asian käsittelyyn kuluvalta tunnilta. Tämän ilmoituksen käsittelyyn on kulunut 10 tuntia, joten maksu on 800 euroa. Lasku lähetetään erikseen myöhemmin Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Valvonnan maksullisuus

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 205 §:n mukaan ELY-keskus voi periä maksun valvontatoimista, jotka ovat tarpeen 136 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen noudattamisen varmistamiseksi. Maksun määrä perustuu valtioneuvoston asetukseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten ja kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista (794/2024) ja sen liitteenä olevaan maksutaulukkoon.

Päätöksen voimassaoloaika

Tämä päätös on voimassa 31.12.2030 saakka. Mahdollisten olosuhdemuutosten vuoksi päätöksen voimassaolon jälkeen maaperän ja pohjaveden pilaantuneisuus ja puhdistustarve on tarvittaessa arvioitava uudestaan ja tehtävä puhdistamisesta ympäristönsuojelulain (527/2014) edellyttämä ilmoitus tai lupahakemus.

Päätöksen täytäntöönpanokelpoisuus

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 200 §:n perusteella tätä päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Muutoksenhakuviranomainen voi kieltää täytäntöönpanon.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätös

Ilmoituksen tekijälle (sähköisesti)

Tiedoksi

Vaalan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen (sähköisesti)
Afry Finland Oy (sähköisesti)

Kuuluttaminen

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 85 §:n mukaisesti Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus antaa päätöksen tiedoksi myös julkisella kuulutuksella. Kuulutus ja kuulutettava päätös ovat nähtävillä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen verkkosivuilla: www.ely-keskus.fi > Ajankohtaista > Kuulutukset ja ilmoitukset

Tieto päätöksen antamisesta julkaistaan myös toiminnan vaikutusalueen kuntien verkkosivuilla.

Tietojärjestelmän päivittäminen

Kohde on lisätty ilmoituksessa ja sen liitteissä esitettyjen tietojen perusteella valtakunnalliseen Maaperän tilan tietojärjestelmään.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusaika päättyy 30.6.2025. Valitusoikeus päätöksestä on YSL 191 §:n mukaan asianosaisella, rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, toiminnan sijaintikunnalla ja muulla kunnalla, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät, valtion valvontaviranomaisella sekä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella ja asiassa yleistä etua valvovalla viranomaisella. Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamoon. Tarkemmat ohjeet muutoksenhausta ovat päätöksen liitteenä 1 olevassa valitusosoituksessa.

Lisätiedot

Asia on käsitelty Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristönsuojeluyksikössä. Tarvittaessa lisätietoja päätöksestä antaa

ylitarkastaja Elina Nuortimo (etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi, puh. 0295 038 449).

Hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on asiakirjan viimeisellä sivulla. Päätöksen on esitellyt ylitarkastaja Elina Nuortimo ja ratkaissut ryhmäpäällikkö Maria Säkkinen.

Liitteet

- Liite 1. Valitusosoitus
- Liite 2. Puhdistettavan alueen sijaintikartta
- Liite 3. Tutkimuspistekartta

LIITE 1.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen sekä sen käsittelystä perittyyn maksuun saa hakea muutosta valittamalla **Vaasan hallinto-oikeuteen**. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän** kuluessa **päätöksen tiedoksisaannista**. Päätöksen tiedonsaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä (7) päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavaan arkipäivään. **Valitusaika päättyy 30.6.2025.**

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää,
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi ja millä perustein (vaatimukset)
- mihin valitusosoitus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on tämän yhteystiedot ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Sähköisesti toimitettua valituskirjelmää ei tarvitse allekirjoittaa.

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen,
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta,
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle

Asiamiehelle, jollei hän ole asianajaja tai julkinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja tai muulla luotettavalla tavalla osoitettava olevansa oikeutettu edustamaan päämiestä.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeudelle ensisijaisesti hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/>

Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen valitusajan päättymistä klo 16.15. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Sähköisesti (telekopio, sähköposti tai sähköinen asiointipalvelu) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen valitusajan päättymistä klo 16.15.

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) ja tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta annetun oikeusministeriön asetuksen (1020/2024) nojalla muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa 310 euron oikeudenkäyntimaksu.

Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Vaasan hallinto-oikeuden yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/>

Postiosoite: PL 204, 65101 Vaasa

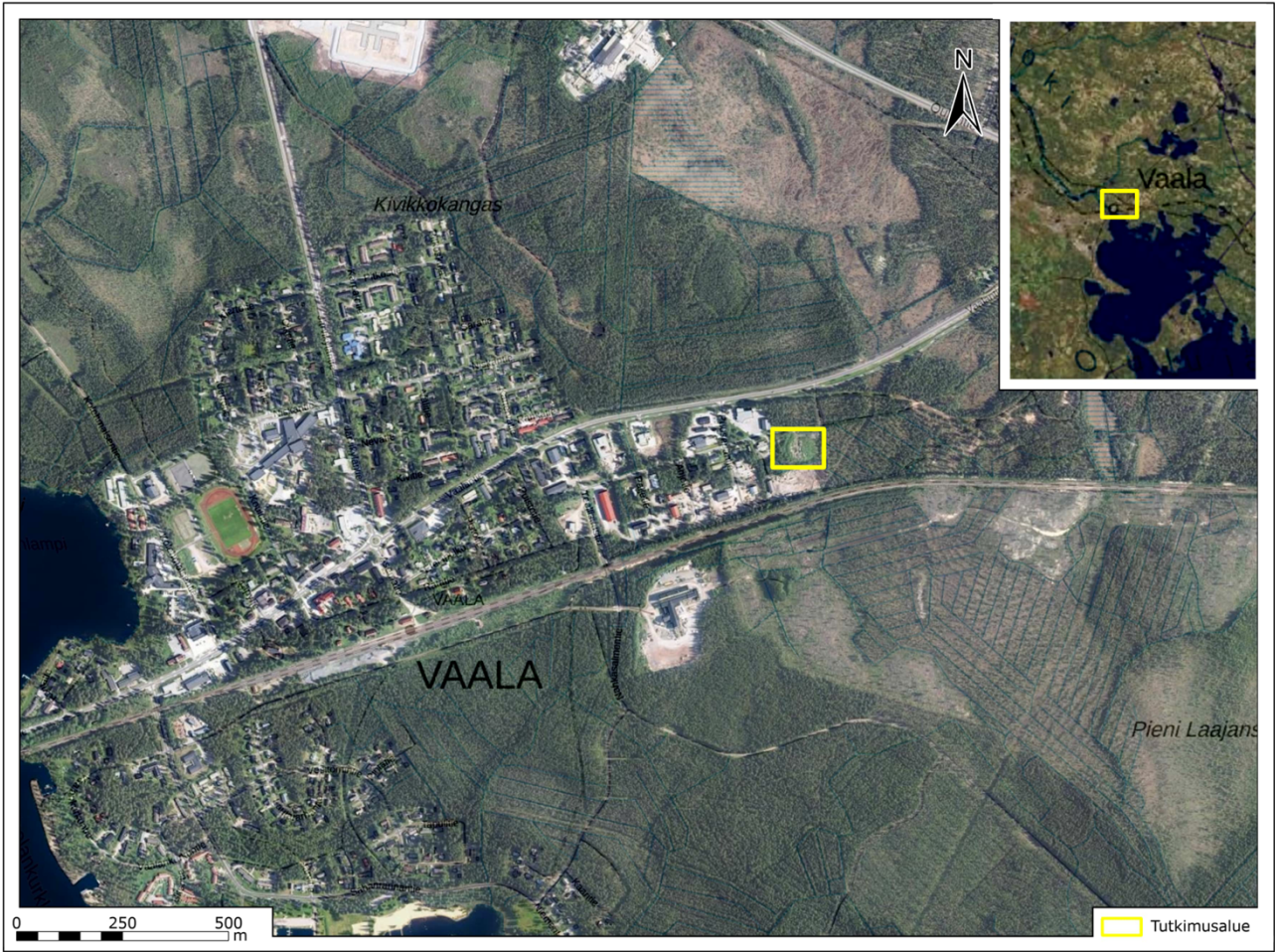
Puhelin: kirjaamo 029 56 42780 (ma-pe klo 8.00–16.15)

Puhelinvaihde: 029 56 42611

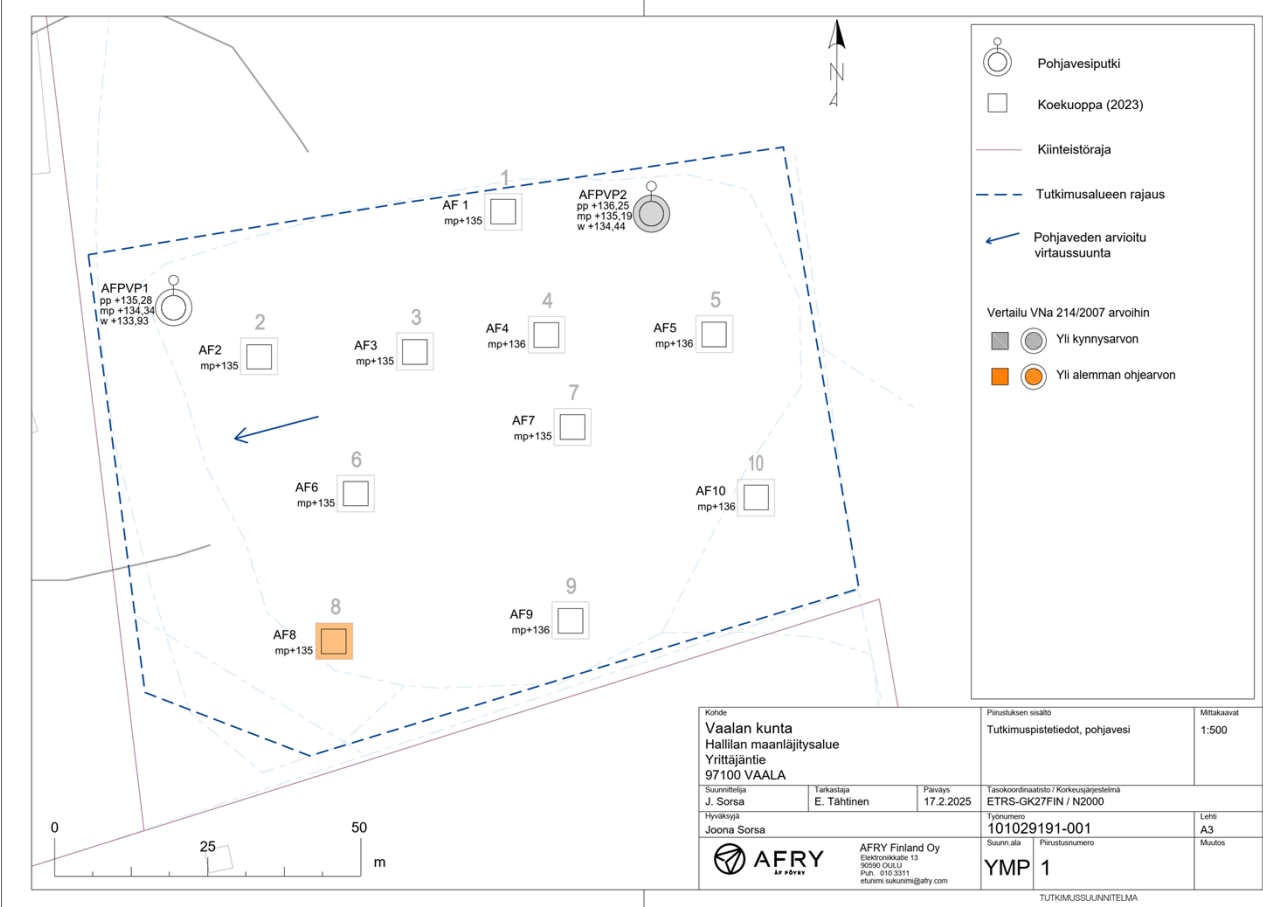
Faksi: 029 56 42760

Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

LIITE 2. Sijaintikartta

LIITE 3. Tutkimuspistekartta

Tämä asiakirja POPELY/1523/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POPELY/1523/2025 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Säkkinen Maria 21.05.2025 10:08

Esittelijä Nuortimo Elina 21.05.2025 10:07